

Bagossyné Körtvélyesi Mária*

Visszatekintés egy 10 éves alkotófolyamatra

A Debreceni Törvényszék jogszolgáltatás-történetet bemutató könyvsorozata

„Nincs pálya, amelyben a jól végzett kötelesség felett érzett megnyugvás oly felemelő hatást gyakorolna, mint a bírói pálya.” Igyártó Sándor, a Debreceni Királyi Törvényszék egykori elnöke patetikusként tűnő, de a bírói hivatás, az igazságszolgáltatás lényegét megragadó gondolata akár összegzése is lehetne annak az immár egy évtizedre visszanyúló kutatómunkának, amelynek maradandó eredményéről, egy – eddig – hét kötetet számláló sorozatáról olvashat rövid visszatekintést az olvasó.

Bevezetésként engedtessek meg nekem mint gyakorló bírónak, hogy büszkélkedjek a Debreceni Törvényszéken dolgozó kollégák mindig újító ötleteivel, hiszen mindezek

* Bagossyné Körtvélyesi Mária, tanácselnök, Debreceni Törvényszék

hozzájárultak ennek a könyvsorozatnak a megjelenéséhez is. A Berettyóújfalvai Járásbíróságon már 2009-ben történeti kiállítás nyílt, a Debreceni Törvényszéken pedig 2013 márciusában szervezett történeti kutatások céljából bíróságtörténeti munkacsoportot alakult bírósági dolgozók, helytörténész kutató és a Hajdú-Bihar Megyei Levéltár munkatársaival. A műhelymunka hatalmas és máig tartó segítséget kapott, amikor a Debreceni Törvényszék együttműködési megállapodást írt alá a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karával, valamint a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltárával.

A kutatásaink első mérföldköve 2014. szeptember 17-e volt, amikor a törvényszék a Debreceni Járásbírósággal karöltve kiállítást és konferenciát rendezett, visszaemlékezve az 1944-es, jelentős, bírósági épületeket is megsemmisítő súlyos légitámadásra. A kiállításra számos tárgyat kölcsönöztünk múzeumoktól, a honvédségtől, a levéltártól. Bemutatásra kerültek a lebombázott igazságügyi paloták makettjei, egykori épületdíszítő elemek, amelyek jelenleg is a Debreceni Járásbíróság állandó bíróságtörténeti kiállításának részét képezik.

Az Országos Bírósági Hivatal 2014-ben indította útjára a bírósági történelem feltárását támogató pályázatát, és ennek, az utóbb Ráth György bíróról elnevezett pályázatnak a segítségével tervezte megjelentetni a törvényszék a konferencián elhangzott előadásokat egy tanulmánykötet formájában.

Ekkor kezdődött az a máig tartó kutatási folyamat, amely eredményei bemutatásához évről évre – és ezért



A 2014-ben megrendezett bíróságtörténeti kiállítás részlete¹

A jogszolgáltatás története... a Debreceni Törvényszék könyvsorozata 2014–2024

Jogszolgáltatás Debrecenben – 2015
A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban – 2017
A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben – 2018
A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón – 2019
A jogszolgáltatás története Püspökladányban – 2021
A jogszolgáltatás története Debrecenben II. – 2022
Elfeledett bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében – 2024



A Debreceni Törvényszék 2014-től megjelent bíróságtörténeti kötetei

köszönet az Országos Bírósági Hivatalnak – biztos anyagi háttérrel jelentett sikeres kérelmeink révén a Ráth György Bírósági Történelem és Hagyományápolás Pályázat.²

Adódik a kérdés, hogy miért fontos az igazságszolgáltatás, a bírászkodás történetének feltárása. Az elmúlt évtized, de napjaink is számtalan kihívás elé állítják a bírókat. Az ítélezés változatlan feladata mellett átalakuló szervezet, változó jogszabályok, elektronikus ügyintézés és mindezekben eligazodni próbáló jogkereső közönség veszi körül a bírói munkát. Megingathatatlan azonban a bírói függetlenség és pártatlanság, amelyek hivatásunkra oly felelősséget rónak, hogy ahhoz szilárd alap történeti múltunk. Ezért kutatjuk az igazságszolgáltatás fejlődését, társadalmi beágyazottságát, a bírászkodás szervezettörténetét, épületeit, helyi specialitásait, kiemelkedő és mindennapi elhivatott képviselőit. Hivatásunk történetének ismerete, tanulságai, szakmai eredményei beépülhetnek bírói identitásunkba, felhasználhatjuk az ítélezés során, vagy szervezeti, igazgatási feladataink megoldásához.

Ezen gondolatok mentén alakult ki a rendezőelv, hogy valamennyi megjelent kötet tartalmaz helytörténeti alapvetést, a bírászkodás történetének áttekintését a 20. század közepéig, a helyi ítélezési fórumok bemutatását, érdeklődésre számot tartó jogeseteket és archontológiát. Köszönet állandó szerzőinknek, Balogh Juditnak, a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar habilitált egyetemi docensének, Szendiné Orvos Erzsébetnek, a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára igazgatójának, Kovács Ilonának, a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára főlevéltárosának, és Megyeri-Pálffy Zoltánnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék adjunktusának, a kötetek szerkesztő-

jének, akik az egyes kötetekben további szerzőkkel kiegészülve évről évre nekigyürköztek, és olyan maradandót alkottak, amely már most bíróságtörténeti jelentőségű.

Az első kötet – *Jogszolgáltatás Debrecenben* címmel³ – bemutatására 2015. október 14-én került sor. Ekkor indult az a szintén 10 évre visszatekintő együttműködés Beliznai Kingával, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék tanszékvezető habilitált egyetemi docensével, amelynek keretében minden könyvünket érdekesítő előadás keretében mutatta be, és támogatásával, szakértelmével, értékeléseivel fejlesztette munkánkat.⁴

A debreceni jogszolgáltatás történetét bemutató kiadványban hét tanulmány kapott helyet. A történeti alapokat jelentő, 1361-ben és 1405-ben kiadott törvénykezési szabadságot biztosító kiváltságlevelektől indulva áttekintést olvashatunk a debreceni törvényszék 1690 és 1760 közötti jegyzőkönyveit, a „fekete könyveket” felhasználva a peres eljárás folyamatáról, az ítéletek végrehajtásáról,⁵ majd a modern bírászkodás és fórumai kialakulását követhetjük nyomon a 19. század igazságügyi reformjain keresztül.⁶ Érdekesítő a középkori debreceni törvénykezési helyszínek, pl. a szégyenyfa, a négyágú vesztőhely bemutatása.⁷ Nagy ívű tanulmány foglalkozik a debreceni igazságügyi építkezésekkel, részletes képet alkotva az egykori Debreceni Törvényszék és a Debreceni Járásbíróság épületeiről,⁸ megelőlegezve annak a bombatámadásnak a bemutatását, mely mindezeket elpusztította.⁹

A kötet sikerén felbuzdulva született meg a döntés: a kutatómunkát folytatni kell, és kiterjeszteni a törvényszék illetékességi területén található bíróságok történetének bemutatására. Említést érdemel, hogy az évek során az egyes helyszíneken megtartott konferenciák, könyv-

bemutatók igen nagy érdeklődést vonzottak nem csupán az igazságszolgáltatásban dolgozók, hanem az érdeklődő helyi polgárok, középiskolások részéről is, hozzájárulva ezzel a bírósági szervezet széles körűbb megismeréséhez.

A munka 2017. évben a berettyóújfalui jogszolgáltatás történetének bemutatásával folytatódott.¹⁰ A kiadványban külön tanulmány foglalkozott a város múltjának áttekintésével,¹¹ majd – több tanulmányon keresztül – a Bihar vármegyei törvényszékek, későbbi bíróságok ítélkezéstörténetével.¹² Megismerhettük a Berettyóújfalui Királyi Járásbíróság felállításának körülményeit,¹³ a bíróságnak helyet adó, eredetileg kocsmái épület átalakításának folyamatát.¹⁴ Kiemelkedő jelentőségű, hogy rendelkezésre állt Dr. Barcsay László (1897–1979) bíró összegyűjtött iratanyaga és visszaemlékezései, amelyek révén feltárultak az 1930-as évek járásbíróságának mindennapjai, majd a második világháború okozta pusztítás.¹⁵ Külön tanulmány dolgozta fel kalandos életútját, hiszen az egykor járásbírósági elnökből az 50-es években, állását elvesztve, napszamos lett.¹⁶ Értékes kutatás a bíróság személyi adattára,¹⁷ de a könnyedebb témák iránt érdeklődők is szórakozhattak a bihari irodalomból vett „jogi eseteken”.¹⁸

2018-ban a hajdúböszörményi igazságszolgáltatás történeti kutatásai következtek.¹⁹ A hajdúváros történetének, településszerkezetének leírása²⁰ után különleges fejezet következett, a böszörményi jogi népszokások bemutatása a legénypárbajok tükrében.²¹ A kötet megemlékezett Nagy Sándor bíróság- és ítélkezéstörténeti munkásságáról, bemutatva a hajdúkerületi törvényszék 18–19. századi büntetőbíráskodását.²² Itt is helyet kapott a járásbíróság megszervezésének és elhelyezésének története,²³ valamint élettörténetekkel is tarkított részletes adattár bírákról és tisztviselőkről.²⁴ Különleges fejezete a könyvnek az 1956-os forradalom utáni kádári megtorlások hajdúböszörményi történetéről szóló tanulmány.²⁵ Ennek a kötetnek egyedülálló tartalma az a 18. század végén Hajdúböszörményben készült zsványnyelvi lista, amely 78 kifejezést tartalmaz a korabeli tolvajéletben használatos szavakból, így megtudhatjuk, hogy a pálinka valójában a topánka, és aki részegeskedik az topánkaskodik.²⁶

2019-ben Hajdúszoboszló jogszolgáltatásának történetéről jelent meg kiadványunk.²⁷ Az eddigiekhez hasonlóan településtörténettel indul a kötet, amely felvázolja a hajdúk letelepítését és a gyógyforrások felfedezését.²⁸ A 18. századi hajdúszoboszlói boszorkányperek, Ördögös Anna és társai tetteinek bemutatása külön fejezetet kapott.²⁹ Olvasható tanulmány a Hajdúszoboszlói Királyi Járásbíróság szervezés- és ítélkezéstörténetéről,³⁰ a „Sárgaház” bíráinak és tisztviselőinek életéről és adattáráról,³¹ valamint a járásbírósg egykori épületéről is.³²

A 2020-ban kitört világiárvány ellenére a kutatómunka folytatódott, és az ebben a veszterhes időszakban is kiírásra került Ráth György pályázat segítségével sikerült 2021-ben a püspökladányi jogszolgáltatás történetét bemutató kiadványt is megjelentetni.³³ A kötetben olvashatók szemelvények Püspökladány történetéből, a Ladány név eredetéről, Karacs Ferenc térképészítő és rézmetsző mesterről.³⁴ Megismerkedhetünk a 18–19. századi helyi

betyárhistóriákkal, a hírhedt Ágota-csárdával, tanulmányozhatjuk Rózsa Sándor személyleírását, Zöld Márton és Palatinszky István rögtönítelő bíróság által meghozott ítéletét.³⁵ Külön-külön fejezetet kapott a püspökladányi császári és királyi szolgabírói hivatal neoabszolútizmus időszakában végzett jogszolgáltató tevékenysége³⁶ és a Püspökladányi Királyi Járásbíróság megszervezésének és elhelyezésének története.³⁷ A korlátozottan rendelkezésre álló források ellenére sikerült felkutatni itt is a bíróság bíráinak és tisztviselőinek névsorát, néhány életrajz bemutatásával színesítve.³⁸

Ezzel a törvényszék teljesítette azt a célt, hogy valamennyi, az illetékességi területéhez tartozó járásbíróság története bemutatásra került, így felmerült a gondolat, hogy a szétkapkodott, szinte már teljesen elfogyott első kötetet egészítsük ki az évek során felgyűlt kutatási tapasztalatokkal, és Debrecen jogszolgáltatás-története kapjon egy második kötetet. 2022. november 18-án már az elkészült mű került a hallgatóság kezébe.³⁹

A második kötetben igen részletes tanulmány foglalkozik várostörténeti kitekintéssel a debreceni igazságügyi paloták, a debreceni királyi tábla és királyi törvényszéki palota telektörténetével.⁴⁰ Különleges fejezet a debreceni bíráskodás polgári kori történetének két intézményét, a Debreceni Királyi Vegyes Bíróságot és a Fiatalkorúak Bíróságát bemutató írás.⁴¹ Érdekes megközelítés a sajtó tükrében vizsgálni a Debreceni Törvényszék történeti épületeit, a debreceni igazságügyi építkezéseket.⁴² Levéltári kutatások alapján olvashatunk törvényszéki legendákat a debreceni hóhérről, az utolsó debreceni betyárról, a csökmői arzénos per tárgyalásáról, Ady Endre második debreceni párbjáról, de az első bubifrizurás női ügyvédjelöltreől, Dr. Ungár Margitról is.⁴³ Hiánypótló a Debreceni Királyi Törvényszék bíráinak, tisztviselőinek adattára és a bírói életrajzok feldolgozása.⁴⁴

Terveink szerint 2023-ban a Debreceni Törvényszék illetékességi területén egykor fennállt, de időközben megszüntetett bíróságok bemutatására készültünk. A szerzők megkezdték a munkát, de valamennyiünket megrendített Dr. Kovács Ilona súlyos betegsége, majd elvesztése. Az első munkacsoport üléstől részt vett a történeti kutatásban, hatalmas kitartással, fáradhatatlanul gyűjtötte össze újságcikkekből, adatbázisokból a törvényszék és a járásbíróságok bíráinak, tisztviselőinek névsorát. Emlékét örökre megőrizve döntöttünk a kutatás folytatásáról, és 2024-ben megjelent az *Elfeledett bíróságok Hajdú-Bihar Vármegyében* című hetedik kötet, amelyet Dr. Kovács Ilona főlevéltáros asszony emlékének ajánlottunk.⁴⁵

A kötetet Bihar és Hajdú Vármegye járásainak, valamint a Debreceni és a Nagyvárad Királyi Törvényszékek és az alájuk tartozó járásbíróságok területi és illetékesi beosztásának részletes bemutatása nyitja.⁴⁶ Ezt követi a Debreceni Törvényszék illetékességi területén a modern bírósági szervezet történeti változásainak áttekintése.⁴⁷ Egy tanulmány az „elfeledett bíróságok”: Hajdúhadház, Hajdúnánás, Derecske és Polgár érdekes pereiből mutat be válogatást.⁴⁸ Külön fejezet dolgozza fel ezeknek a megszüntetett bíróságoknak egykor helyet adó, ma már feledésbe merült, vagy le is bontott épületeinek történe-

tét.⁴⁹ A fellelhető dokumentumokra támaszkodva került összeállításra a Derecskei, Hajdúnánási és Hajdúhadházi Királyi Járásbíróságok személyi állományának adataira, kiegészülve néhány életrajz részletes bemutatásával.⁵⁰

*

A hét kötet megjelenésével a Debreceni Törvényszék páratlan eredményt mutathat fel. Nemcsak a jelenkor, de utódaink számára is rendkívül értékes kutatási anyag gyűlt össze, úgy az egyes települések jogszolgáltatás-történetéről, mint az igazságszolgáltatásnak a társadalom

történetében betöltött szerepéről. A hét, gazdagon illusztrált, impozáns könyv hiánypótló kiadvány. Történelmi és helytörténeti áttekintés, szervezet- és épület-történeti ismertetés, jogi népszokások, érdekes jogesetek, biográfia, archontológia is helyet kap a művekben. Úgy véljük, nemcsak a jogtörténeti szakma, hanem az érdeklődő közönség is találhat bennük hasznos olvasmányt. Eddigi eredményeink a kutatómunka továbbvitelére sarkalltak bennünket, és könyvsorozatunkat a Debreceni Törvényszék és járásbíróságai 1945 utáni történetének bemutatásával folytatjuk. Bízunk benne, hogy rövidesen egy újabb értékes kötet megjelenésről adhatunk számot.

Jegyzetek

- 1 Kép forrása: A kiállítás képekben. Debrecen, 2014. szeptember 17. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 78. p.; Batta Gergő felvétele.
- 2 A bíróságtörténeti pályázatról I. A program által támogatott nyertes pályázatok. *Magyarország Bíróságai*. Országos Bírósági Hivatal. <https://birosag.hu/birosagokrol/tudomanyos-elet/birosagtortenet/rath-gyorgy-palyazat/program-altal-tamogatott-nyertes-palyazatok>.
- 3 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék.
- 4 Vö. BÓDINÉ BELIZNAI Kinga: *Jogszolgáltatás Debrecenben*. *Jogtörténeti Szemle*, 2015. 2. sz. 52–54. p.
- 5 SZENDINÉ ORVOS Erzsébet: *Jogszolgáltatás Debrecenben a korai újkorban*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 9–17. p.
- 6 BALOGH Judit: *A modern bíraskodás kialakulása és fórumai Debrecenben*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 19–26. p.
- 7 PAPP József: *Törvénykezési helyszínek Debrecenben a 20. századig*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 29–40. p.
- 8 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: *Igazságügyi építkezések Debrecenben*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 43–60. p.
- 9 KOVÁCS Ilona: *Igazságszolgáltatás bombatűzben*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Jogszolgáltatás Debrecenben*. Debrecen, 2015. Debreceni Törvényszék, 63–72. p.
- 10 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék.
- 11 TÖRÖK Péter: *Nova villától a Faluvárosig. Berettyóújfalú múltjának vázlatos áttekintése a középkortól 1944-ig*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 33–42. p.
- 12 PAPP László: *Bihar vármegyei törvényszékek a 17. századtól 1871-ig*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 15–20. p.; CSARKÓ Imre: *Szemelvények a jogszolgáltatás történetéből 1871-ig Bihar vármegyében*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 23–30. p.
- 13 BALOGH Judit: *Mozaikok a Berettyóújfalui Királyi Járásbíróság történetéből (1872–1949)*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 45–54. p.
- 14 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: *A Berettyóújfalui Járásbíróság épületének története*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 57–66. p.
- 15 KOVÁCS Ilona: *A Berettyóújfalui Járásbíróság kálváriája a második világháború idején*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 69–76. p.
- 16 BAGOSSYÉ KÖRTVÉLYESI Mária: *Királyi járásbírósági elnökből napszámos – Dr. Barcsay László életrajza*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 79–90. p.
- 17 SÁNDOR Mária: *Személyi adattár. A Berettyóújfalui Királyi Járásbíróság dolgozói 1872 és 1944 között*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 105–114. p.
- 18 SZEMÁNNÉ VERES Gabriella: *„Jogi esetek” a bihari irodalomban*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 93–102. p.
- 19 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék.
- 20 HUSVÉTH András: *Hajdúböszörmény rövid története*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 15–30. p.
- 21 SZEKERES Gyula: *Böszörményi jogi népelet, jogi népszokások „a böszörményi legénypárbajok tükrében”*. Avagy a becsület védelme az „egyszerű” nép és az „úri” osztály körében. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 33–44. p.
- 22 BALOGH Judit: *A hajdúkerületi törvényszék büntetőbíráskodása a 18–19. században*. Nagy Sándor bíróság- és ítélkezéstörténeti munkássága. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 47–56. p.
- 23 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: *A Hajdúböszörményi Járásbíróság megszervezésének és elhelyezésének története*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 59–76. p.
- 24 KOVÁCS Ilona: *A Hajdúböszörményi Járásbíróság bírái és tisztviselői 1872 és 1950 között*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 79–96. p.
- 25 VÁRJASI Imre: *Adatok az 1956-os forradalom utáni kádári megtorlások hajdúböszörményi történetéhez*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 99–110. p.
- 26 VÁRJASI Imre: *„Zsivány Nyelv – Zsivány Szók” Jogtörténeti-nyelvtörténeti emlékek a Hajdúságban*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúböszörményben*. Debrecen, 2017. Debreceni Törvényszék, 112–115. p.
- 27 MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék.
- 28 NAGY István: *Sorsfordulók Hajdúszoboszló történetében*. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék, 15–34. p.

- ²⁹ SZENDINÉ ORVOS Erzsébet: Boszorkánypercek Hajdúszoboszlón a 18. században. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék, 37–52. p.
- ³⁰ BALOGH Judit: Fejezetek a Hajdúszoboszlói Királyi Járásbíróság szervezés- és ítélezéstörténetéből. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék, 55–68. p.
- ³¹ KOVÁCS Ilona: A Hajdúszoboszlói Járásbíróság bírái és tisztviselői 1872 és 1950 között. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék, 71–94. p.
- ³² MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: A Hajdúszoboszlói Királyi Járásbíróság elhelyezése. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Hajdúszoboszlón*. Debrecen, 2019. Debreceni Törvényszék, 97–112. p.
- ³³ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék.
- ³⁴ GYÖRFI Lajos: A történelem sodrában. Szemelvények Püspökladány történetéből. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék, 13–28. p.
- ³⁵ SZENDINÉ ORVOS Erzsébet: Betyárhistóriák Püspökladány határában. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék, 31–46. p.
- ³⁶ BALOGH Judit: A püspökladányi császári és királyi szolgabírói hivatal jogszolgáltató tevékenysége a neoabszolutizmus időszakában. Az első lépések az állami bíraskodás felé. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék, 49–64. p.
- ³⁷ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: A Püspökladányi Királyi Járásbíróság megszervezésének és elhelyezésének története. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék, 67–86. p.
- ³⁸ KOVÁCS Ilona: A Püspökladányi Járásbíróság bírái és tisztviselői 1872 és 1950 között. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Püspökladányban*. Debrecen, 2021. Debreceni Törvényszék, 89–108. p.
- ³⁹ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék.
- ⁴⁰ PAPP József: A debreceni igazságügyi paloták telektörténete. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék, 11–24. p.
- ⁴¹ BALOGH Judit: Két fejezet a debreceni bíraskodás polgári kori történetéből. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék, 27–42. p.
- ⁴² MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: A Debreceni Törvényszék történeti épületei. Igazságügyi építkezések Debrecenben a sajtó tükrében. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék, 45–62. p.
- ⁴³ SZENDINÉ ORVOS Erzsébet: Törvényszéki legendák. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék, 65–86. p.
- ⁴⁴ KOVÁCS Ilona: A Debreceni Királyi Törvényszék bírái és tisztviselői 1872 és 1945 között. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *A jogszolgáltatás története Debrecenben II*. Debrecen, 2022. Debreceni Törvényszék, 89–128. p.
- ⁴⁵ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék.
- ⁴⁶ SZIKLA Gergő: Járások és járásbíróságok Bihar és Hajdú vármegyékben (1850–) 1872–1950. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék, 13–28. p.
- ⁴⁷ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: A modern bírósági szervezet történeti változásai a Debreceni Törvényszék illetékességi területén. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék, 31–44. p.
- ⁴⁸ SZENDINÉ ORVOS Erzsébet: Válogatás az „elfeledett bíróságok” érdekes pereiből. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék, 47–70. p.
- ⁴⁹ MEGYERI-PÁLFFI Zoltán: Elfelelt bírósági épületek a Debreceni Törvényszék illetékességi területén. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék, 73–88. p.
- ⁵⁰ BALOGH Judit: Adalékok az „elfeledett királyi járásbíróságok” (Devecske, Hajdúnánás, Hajdúhadház) személyi állományához. In MEGYERI-PÁLFFI Zoltán (szerk.): *Elfelelt bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében*. Debrecen, 2024. Debreceni Törvényszék, 91–112. p.

